

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2 แนวคิด หลักของทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคนิค CLT

2.2.1 ความหมายของทักษะการฟัง

2.2.2 ความหมายของทักษะการพูด

2.2.3 แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (CLT)

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้โดยสรุปไว้ว่า “สถานศึกษาต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่างๆ ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ และการประยุกต์ใช้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสานกับความรู้อย่างสมดุลด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างรอบด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ดังนั้นสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้ความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จึงมีความจำเป็นที่ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเทคนิคและวิธีการศึกษาค้นคว้า (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้แผนกวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 หน้า 6-7) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผู้เรียน การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มช่วยให้ครูผู้สอนมีข้อมูลที่สำคัญ ในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักการวิเคราะห์ผู้เรียนควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ธรรมชาติของผู้เรียน ประสบการณ์ และพื้นฐานความรู้เดิม วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้และการบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา

4. การออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและเชื่อมโยงบูรณาการระหว่างกลุ่มวิชาโดยใช้ผลการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นหลัก และใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของการ จัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. การออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือวัดที่ หลากหลายเพื่อสะท้อน ภาพได้ชัดเจนและแน่นอนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านต่างๆ อย่างไร ทำให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนรอบด้านที่ สอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อประกอบการตัดสินผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ลัดดา ภูเกียรติ (2552) สรุปแนวคิดว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนต้องได้ฝึกปฏิบัติจริงจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองได้แสดงออกและฝึกคิดอย่างหลากหลาย ได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ได้ฝึกความรับผิดชอบและความมีวินัย รวมไปถึงการรู้จักประเมินตนเอง และยอมรับการประเมินจากผู้อื่น ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2550) ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา(กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

ทิตินา แคมมณี (2547) ให้แนวคิดว่าการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ข้อมูล คิดวิเคราะห์และสร้างความหมายความเข้าใจ ในสาระและกระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง รวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นการรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อม แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ดังจะเห็นได้ว่า ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนนั่งนานๆ ในไม่ช้าผู้เรียนก็จะหลับหรือคิดเรื่องอื่น ๆ แต่ถ้าให้มีการเคลื่อนไหวทางกายบ้างก็จะทำให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัวและพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี ดังนั้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาต้องเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหวต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกที่จะคิด

3) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะมนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม

4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเองโดยกิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง โดยปกติการมีส่วนร่วมทางอารมณ์นี้มักเกิดขึ้นพร้อมกับการกระทำอื่นๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมทางกาย สติปัญญาและสังคม ทุกครั้งที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวที่ เปลี่ยนนอิริยาบถ เปลี่ยนกิจกรรม ผู้เรียนจะเกิดอารมณ์ความรู้สึก

อาจเป็นความพอใจ ไม่พอใจ หรือเฉย ๆ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนทุกวิชาเพียงแต่ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่ต่างกันจะมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ผู้สอนออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในจุดเด่นที่ต่างกัน คือ

4.1) รายวิชาที่มีเนื้อหามุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์และการนำเอากฎเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองโดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำกฎเกณฑ์ที่ทำความเข้าใจได้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการสอนแบบนิรนัย การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนเพราะผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง

4.2) รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้จากการค้นคว้าทดลอง และการอภิปรายโดยใช้หลักเหตุผล เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้สร้างความรู้เองโดยตรง เพียงแต่ผู้สอนต้องรู้จักการใช้คำถามที่ช่วยและเชื่อมโยงความคิด ประกอบกับการได้มีโอกาสทำการทดลองเป็นการปฏิบัติร่วมกัน ผู้เรียนจะได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสร้างความรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำกันมาอยู่แล้ว

4.3) รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลข้อมูลที่มีลักษณะช่วยให้ออกความคิดเห็นได้ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวรรณคดีเป็นลักษณะพิเศษที่ผู้สอนจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดกิจกรรมการใช้ความคิดอภิปราย นำไปสู่ข้อสรุป เป็นผลของการเรียนรู้และการสร้างนิสัยยอมรับฟังความคิดเห็นกัน เป็นวิถีทางที่ดีในการปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

4.4) รายวิชาที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลักเช่น วิชา พลศึกษา และการทำงานอาชีพ ผู้สอนควรใช้โอกาสดังกล่าว ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการทำงาน

4.5) รายวิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้างสุนทรียภาพ เช่น วิชาศิลปะและดนตรี นอกจากจะมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความรู้และความรู้สึกที่ดี ผ่านกระบวนการทำงานที่ผู้สอนออกแบบไว้ให้ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมักเป็นผู้สอนที่มีความตั้งใจและสนุกในการทำงานสอน เป็นคนช่างสังเกตและเอาใจใส่ผู้เรียนและมักจะได้ผลการตอบสนองที่ดีจากผู้เรียน แม้จะยังไม่มากในจุดเริ่มต้น แต่เมื่อปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะสังเกตได้ถึง การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

ทิตินา แชมมณี (2542) เสนอรูปแบบ CIPPA Model ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถจัดขึ้นตอนใดก่อนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องจัดพร้อมกัน ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) ด้วยการแสวงหา ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปความรู้ของตนเอง

2. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกัน (Interaction)

3. ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation)

4. ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (Process Learning)

5. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)

จากรายงานการวิจัยของทักษิณา เครือหงส์ (2551) ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้สอนที่ใช้หลักการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา อุดมศึกษา โดยการศึกษาข้อมูล พระราชบัญญัติการศึกษา ตำราเอกสารหลักสูตร หลักสูตรสาขาวิชา ลักษณะรายวิชาจัดทำแผน การสอนและเอกสารประกอบการสอน

2. ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้หลักการวิเคราะห์ผู้เรียน เช่น วิเคราะห์จากรูปแบบการเรียนรู้ความภูมิใจตนเอง เจตคติต่อวิชา ความคาดหวังในการเรียน ใช้แบบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน (Pretest) ก่อนเรียน วัดผลการเรียน ของผู้เรียนเป็นราย หน่วยและมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอน

3. ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดทำแผนการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เช่น การบูรณาการเนื้อหา การจัดการเรียนรู้เพื่อชี้แนะการรู้คิด

4. ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนของตนเองและ ผู้เรียน เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการหาความจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มอบหมายให้นักศึกษา ค้นคว้าและนำมาอภิปราย ในชั้นเรียน ฝึกการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลข้อมูล และจัดทำรายงานพัฒนาและใช้สื่อการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน เช่น มอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานที่มอบหมายในระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียน

6. ครูผู้สอนมีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ในการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน อาจทำได้โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอเป็นรายงานหน้าชั้นเรียน รวมไปถึงการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการอภิปรายแทนการถาม-ตอบ

7. ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

1.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ที่ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของผู้เรียน โดยครูช่วยแนะนำ ช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ แล้วเกิดการเรียนรู้จากภายในใจและสมองของตนเอง และสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการจัดการเรียนรู้แบบ Problem-Based Learning หรือ Project-Based Learning ให้กับผู้เรียน

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้(knowledge worker) และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ (learning person) คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คือ 3R x 7C

3R ประกอบด้วย

- Reading (อ่านออก)
- (W)riting (เขียนได้)
- (A)rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ประกอบด้วย

- Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
- Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
- Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
- Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
- Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
- Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
- Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

2. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2.2 แนวคิด หลักการทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคนิค CLT

2.2.1 ความหมายทักษะการฟัง

การฟัง คือ ทักษะในการรับสารที่สำคัญที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นทักษะแรกที่ต้องฝึกให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ในการเรียนการสอน นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังให้เข้าใจก่อนได้อย่างเพียงพอและจริงจัง (กรมวิชาการ, 2545: 15)

บัญชา อึ้งสกุล (2545 : 63) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า การฟังคำพูดหรือฟังเสียง มิใช่มุ่งเฉพาะความหมายอย่างเดียวการที่ผู้ฟังฟังคำพูดหรือเสียงและเข้าใจความหมายในสิ่งที่ผู้พูด ทำให้เป็นผู้ฟังที่ดี คือเข้าใจว่าผู้พูดพูดอะไรและพูดเกี่ยวกับอะไร

อันเดอร์วูด (Underwood, 1989 : 1) กล่าวไว้ว่า การฟังเป็นกิจกรรมที่ต้องให้ความสนใจและพยายามที่จะทราบความหมายของสิ่งที่ได้ยิน การที่จะฟังภาษาพูดได้อย่างประสบผลสำเร็จนั้น เราจำเป็นต้องเข้าใจสิ่งที่ผู้พูด พูดออกมาว่ามีความหมายว่าอย่างไร เมื่อผู้พูดใช้คำเฉพาะในวิธีเฉพาะในโอกาสพิเศษที่แตกต่างกัน เช่น ผู้พูดกล่าวว่า คุณมาสาย ซึ่งอาจจะสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ เช่น ระบุตรงๆ ว่า คุณได้มาสาย หรือ บ่นเพราะเขาต้องคอย หรือ แสดงความแปลกใจเพราะเขาไม่ได้คาดหวังว่าคุณจะมาสาย เพราะฉะนั้น ผู้ฟังจำเป็นต้องทำความเข้าใจและตีความหมายขององค์ประกอบในการฟังและผู้ฟังจะต้องทำอะไร ในเรื่องขององค์ประกอบนั้น เราจะต้องสามารถบอกสิ่งเหล่านี้ได้

- การแยกความแตกต่างระหว่างเสียงต่างๆ
- การรู้จักคำ
- การระบุกลุ่มไวยากรณ์ของคำ
- การระบุข้อความและกลุ่มของถ้อยคำซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยรวมที่ให้ความหมาย
- การเชื่อมโยงกระตุ่นทางภาษากับปรลักษณ์ภาษาศาสตร์ (ทำนองเสียงและการเน้นหนัก) และไปหาสิ่งที่ป็นอวัจนภาษา ท่าทางและสิ่งที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ เพื่อที่จะสร้างความหมาย
- การใช้ความรู้เดิม (สิ่งที่เรารู้แล้วเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบและบริบท สิ่งที่ได้พูดไปแล้ว) เพื่อที่จะทำนายและยืนยันความหมาย
- การจำคำและความคิดที่สำคัญ

รูเมล ฮาร์ท และ ออร์โทนี (Rumelhart & Ortony. 1977, cited in Helgesen, 2003: 26-27) ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างกระบวนการฟังแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up processing) และกระบวนการฟังแบบบนลงล่าง (Top-down processing) นั้นจะเริ่มด้วยส่วนประกอบของคำ วลี ไวยากรณ์ และสิ่งที่เหมือนกัน ซึ่งยากต่อการฟังในรูปแบบประโยคยาว ซึ่งต้องใช้ทักษะความรู้และประสบการณ์ ส่วนแบบ บนลงล่าง (Top-down processing) จะตรงกันข้ามกันคือเริ่มจากความรู้อื่นๆ ความรู้ทั่วไป ประสบการณ์ชีวิต หรือประสบการณ์ประจำ แต่ยากที่จะลงลึกในรายละเอียด

ฮาร์เมอร์ (Harmer, 1998: 135) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการฟังไว้ว่า

1. ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฟังบ่อยๆ และมากที่สุดเท่าที่จะมากได้
2. ชวนนักเรียนเตรียมตัวที่จะฟัง
3. การฟังครั้งเดียวอาจจะไม่เพียงพอ
4. ส่งเสริมนักเรียนให้ได้ตอบสนองเนื้อหาเรื่องที่ฟังด้วย ไม่ใช่แค่คำนึงถึงตัวภาษา
5. ขั้นตอนการฟังที่แตกต่างกัน ย่อมต้องการภาระงานการฟังที่แตกต่างกัน
6. ครูที่ดีต้องนำบทสำหรับฝึกฟังไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

นอกจากนี้ รอส (Rost, 1991 : 7) ได้ให้หลักในการพัฒนาความสามารถในการฟัง ไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการฟังพัฒนาโดยการมีปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว (face-to-face interaction)
2. การฟังพัฒนาโดยการให้ความสนใจต่อความหมายและความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่และเนื้อหาที่สำคัญของภาษาเป้าหมาย
3. ความสามารถในการฟังพัฒนาโดยการทำงานในกิจกรรมแบบเน้นความเข้าใจ (Comprehension Activities)
4. การฟังโดยมีความตั้งใจในความถูกต้องและการวิเคราะห์รูปแบบของเสียงและคำ

บัญชา อึ้งสกุล (2545 : 63) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า การฟังคำพูดหรือฟังเสียงมิใช่มุ่งเฉพาะความหมายอย่างเดียวการที่ผู้ฟังฟังคำพูดหรือเสียงและเข้าใจความหมายในสิ่งที่ผู้พูดทำให้เป็นผู้ฟังที่ดี คือเข้าใจว่าผู้พูดพูดอะไรและพูดเกี่ยวกับอะไร

พรสวรรค์ ศรีป้อ (2550 : 151) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า การฟัง หมายถึง ทักษะการรับ (Receptive Skill) ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร ผู้รับสารต้องประมวลข้อมูลที่ได้รับโดยใช้ความรู้เดิมและความรู้ด้านภาษา ต้องมีความสามารถในการแยกแยะ และเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูด ซึ่งต้องเข้าใจสำเนียงหรือการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ของผู้พูด พร้อมกับจับความหมาย การฟังข้อความแต่ละอย่างแตกต่างกัน เช่น การฟังบทสนทนาหรือการฟังเพื่อนย่อมแตกต่างจากการฟังประกาศในสนามบิน เป็นต้น

ความสำคัญในการสอนทักษะการฟัง

กุศยา แสงเดช (2548 : 132) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการสอนทักษะการฟังว่า เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะต่อ ๆ ไป ได้แก่ การพูด การอ่าน และการเขียน การฟัง แยกออกได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้น เน้นการฟังเสียง คำ วลี แล้วสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง รู้จักสังเกต และจับได้ว่าเสียงต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร และระดับที่สองเป็นการฟังประโยค และเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ ดังนั้นการฝึกทักษะการฟังจึงประกอบไปด้วยการฟังเสียง พยางค์ คำศัพท์ ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องแล้วเข้าใจได้

ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง

วิภาดา ประสารทรัพย์ (2542 : 60-75) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนทักษะการฟัง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมการสอนทักษะการฟังเพื่อการรับรู้ ได้แก่ การสอนให้ฟังความแตกต่างของเสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะในแต่ละคำ การสอนนักเรียนให้ฟังระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

2. การสอนกิจกรรมการฟังเพื่อความเข้าใจ การที่จะเข้าใจเรื่องราวใดๆ ต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวนั้น ๆ ข้อมูลที่ต้องทราบส่วนมาก ได้แก่ (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How) การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อช่วยฝึกให้เกิดการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 กิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-listening Activities) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนที่จะฟังเรื่องราวจริงของบทเรียน โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ข้อมูลพื้นฐานด้านความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน โดยให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับศัพท์ และโน้มน้าวนักเรียนมาสู่บทเรียน รูปแบบ หรือเทคนิคของการจัดกิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-listening Activities) การคาดการณ์ (Prediction) เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เดิมของตนเองมาเป็นพื้นฐานในการเดาล่วงหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์และคำศัพท์ที่จะพบในเนื้อเรื่องที่จะฟัง โดยอาศัยรูปภาพ หัวข้อและชื่อเรื่อง การอภิปราย (Discussion) เป็นกิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่ม ที่จะช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวกับบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะมีการยอมรับหรือไม่ยอมรับ การตอบกลับ ทำให้นักเรียนมีการสื่อสารกันจริง การอภิปรายของนักเรียน อาจมีข้อมูลพื้นฐานมาจากชื่อเรื่อง รูปภาพ และคำถามนำบทเรียน

2.2 กิจกรรมระหว่างการฟัง (While-listening Activities) ในขั้นตอนนี้ครูจะให้นักเรียนฟังเรื่องราวที่ครูเตรียมมาสอน ซึ่งอาจจะต้องเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่เด็กนักเรียนมากขึ้น ในขั้นตอนนี้เด็กนักเรียนจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการฟังว่า จะฟังเพื่ออะไร กิจกรรมสอนระหว่างการฟังจึงเน้นที่การช่วยสร้างกรอบความคิดให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง และจุดประสงค์ของการฟัง โดยทำได้หลายวิธี ดังนี้ การเติมข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ ในขณะที่ได้ทำ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายหรือเขียนข้อความสั้น ๆ ลงในตารางที่กำหนดให้ในขณะที่ฟังให้นักเรียนระบุรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังฟัง ให้นักเรียนพยายามแก้ไขคำที่สะกดผิดง่าย ๆ ในขณะที่ฟัง เพื่อให้นักเรียนจะได้ตั้งใจมีใจจดจ่อกับการฟัง

2.3 กิจกรรมหลังการฟัง (Post-listening Activities) เป็นกิจกรรมที่ควรให้นักเรียนทำเป็นคู่หรือกลุ่ม เพื่อให้ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน นอกเหนือจากการตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังแล้ว มักจะเป็นการตั้งคำถาม หรือการกำหนดกิจกรรมที่นอกเหนือจากเนื้อเรื่อง (Beyond the Text) แต่ต้องอาศัยข้อมูลจากกิจกรรมก่อนและระหว่างการฟังเข้ามาช่วย ดังนี้ การอภิปราย (Discussion) การแสดงบทบาทสมมติ (Role-Play) เป็นการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติไปตามสถานการณ์ใหม่ที่กำหนดให้ เพื่อให้นักเรียนจะได้ฝึกภาษาเพิ่มเติม การรายงาน (Report) เป็นการให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาต่อหน้าผู้ฟัง/ผู้ชม นอกจากนักเรียนจะได้กล้าแสดงออกแล้วยังได้ฝึกภาษาอีกด้วย การเขียนรายงาน (Writing) เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เช่น การเขียนสรุปย่อ การเขียนเรียงความ เป็นต้น

พรสวรรค์ ศรีป้อ (2550 : 155) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นก่อนฟัง

กิจกรรมก่อนการฟังมีประโยชน์ต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียน สำหรับผู้สอน กิจกรรมก่อนการฟัง ทำให้ผู้สอนได้ประเมินความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ฟัง รวมทั้งประเมินความรู้ทางภาษา นอกจากนี้ยังสามารถให้ความรู้ภูมิหลังที่จำเป็นต่อความเข้าใจในการฟังแก่ผู้เรียน เช่น ข้อมูลด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อความที่จะได้ฟัง เป็นต้น สำหรับผู้เรียน กิจกรรมก่อนการฟังมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจ สร้างความมั่นใจ และทำให้การฟังของผู้เรียนง่ายขึ้น กิจกรรมก่อนการฟังสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ การเตรียมคำศัพท์ ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง และให้เดาเรื่องที่จะฟัง

1.1 การเตรียมคำศัพท์ ได้แก่ สอนคำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นในการฟัง จุดประสงค์ของการสอนศัพท์ในการฟังนี้ ไม่ใช่ต้องการให้ผู้เรียนท่องจำคำศัพท์ได้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ความหมายเพื่อฟังได้เข้าใจ

1.2 ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมต่อไป นี้ เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิม

1.2.1 ให้ทำแบบทดสอบสั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นแบบถูก-ผิด (true-false) แบบเลือกตอบ (Multiple Choice) หรือการตอบคำถามสั้น ๆ (Short Answer) เช่น จะให้ผู้เรียนฟังเรื่องเกี่ยวกับอาหารที่มีคุณค่า ผู้สอนอาจจะตั้งคำถามให้ตอบถูก-ผิด ดังนี้ Instant noodles are junk food. Oranges contain a lot of vitamin A.

1.2.2 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย เช่น จะให้ผู้เรียนฟังเรื่องเกี่ยวกับอาหารที่มีคุณค่า ผู้สอนอาจจะถามว่า What is your favorite food? Can you make it? Do you know what junk food is? นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนดูภาพ เช่น ถ้าจะให้ผู้เรียนฟังเรื่องเกี่ยวกับกีฬา อาจให้ดูภาพเกี่ยวกับนักกีฬา หรือภาพการแข่งขันกีฬา พูดถึงกีฬาที่ผู้เรียนชอบ เป็นต้น

1.2.3 ให้ผู้เรียนอ่านข้อความสั้น ๆ ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่านแล้วตอบคำถามและอภิปราย

1.2.4 ให้ผู้เรียนระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับคำศัพท์ ประสบการณ์ ความเข้าใจ การทำผังความคิด เป็นต้น

1.3 ให้ผู้เรียนทายว่าเนื้อหาที่นักเรียนจะได้ฟังเกี่ยวกับอะไร เช่น จะให้นักเรียนฟังเรื่องเกี่ยวกับอาหารที่มีคุณค่า ผู้เรียนบางคนอาจจะเดาว่าจะได้ฟังเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่ บางคนอาจจะเดาว่าจะได้ฟังเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของอาหารชนิดต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมที่จัดในขั้นนี้จะเหมือนกับในขั้นทบทวนความรู้ คือ ให้ทำแบบทดสอบสั้น ๆ ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปราย ระดมสมอง

2. ชั้นระหว่างฟัง

กิจกรรมระหว่างการฟังเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำระหว่างฟัง หรือทันทีที่ฟังจบในการจัดกิจกรรมระหว่างฟังผู้สอนต้องระลึกถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 ควรให้ผู้เรียนฟัง 3 เทียบ เทียบแรกฟังเพื่อให้ผู้เรียนปรับตัวกับสำเนียงและความเร็วของผู้พูด ถ้าผู้สอนจะตั้งคำถาม ควรจะเป็นคำถามความเข้าใจกว้าง ๆ การฟังครั้งที่สองเป็นการฟังเพื่อหารายละเอียดเพิ่มขึ้น การฟังครั้งที่สามควรเป็นการฟังเพื่อให้ผู้เรียนตรวจคำตอบ

2.2 แบ่งการฟังออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกฟังแบบคร่าว ๆ (Extensive Listening) เพื่อจับใจความสำคัญ หลังจากนั้นให้ฟังเพื่อหารายละเอียด (Intensive Listening)

2.3 ถ้าข้อความที่ผู้เรียนฟังเป็นข้อความที่ยาว ควรแบ่งออกเป็นตอนสั้น ๆ และตรวจสอบความเข้าใจทีละขั้นตอน

2.4 ถ้านักเรียนต้องเขียนคำตอบในระหว่างฟัง หรือเมื่อฟังจบ ครูต้องให้นักเรียนอ่านข้อความที่จะฟังก่อนการฟัง และต้องแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจคำสั่ง ดังนั้น ผู้สอนจึงควรอธิบายคำสั่ง

2.5 แบบฝึกหัดที่ให้ทำ ควรมีงานเขียนให้น้อยที่สุด

2.6 ให้นักเรียนฟังหรืออ่านคำถามก่อนการฟัง

2.7 ให้ผลป้อนกลับทันที

3. ขั้นหลังฟัง

กิจกรรมหลังการฟังมี 2 แบบ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับปฏิริยาตอบสนองต่อข้อความที่ฟัง และการวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาที่ปรากฏในข้อความ สำหรับกิจกรรมเกี่ยวกับปฏิริยาตอบสนองต่อข้อความที่ได้ฟังนั้น อาจจะทำให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง ทำผังความรู้ เขียนสรุปตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง แสดงบทบาทสมมติ แสดงละคร เป็นต้น ในด้านภาษา ครูอาจจะให้ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ได้ฟัง เช่น นำคำมาแต่งประโยค แต่งเป็นเรื่อง เป็นต้น

การทดสอบทักษะการฟัง

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549 : 80) ได้กล่าวถึงทักษะการฟังในขั้นก่อนพูดและขั้นเริ่มต้นใช้ภาษา เน้นให้ผู้เรียนฟังคำศัพท์และข้อความสั้น ๆ ที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การเดาความหมายผู้สอนอาจใช้รูปภาพคน สิ่งของ และสถานการณ์ที่หลากหลาย เทคนิคง่ายที่สุดคือการใช้ภาพประกอบในขณะที่พูด หลังจากนั้นผู้เรียนตอบคำถามง่าย ๆ ในขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ผู้สอนทดสอบความเข้าใจในการฟังที่ซับซ้อนกว่าขั้นแรก โดยใช้ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งและหลาย ๆ สถานการณ์ เช่น ฟังบทสนทนา การมีส่วนร่วมในการสนทนา การรับข้อมูล การพูดโทรศัพท์ การฟังขั้นตอนและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ (How to) การฟังวิทยุ (ข่าวและรายการต่าง ๆ) การฟังเพลง การดูโทรทัศน์รายการต่าง ๆ รวมทั้งโฆษณา การฟังบรรยาย การดูหนัง เป็นต้น

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549 : 99) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบทักษะการฟัง ได้แก่ แบบเลือกตอบ (Multiple Choice, True/False) การตอบคำถามแบบสั้น (Short Answer) การถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการฟังในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเติมคำหรือข้อมูลในแผนภูมิหรือรูปภาพการเติมคำลงในแบบฟอร์ม การลากเส้นแสดงทิศทางที่ได้จากการฟัง เป็นต้น การจดบันทึกข้อความ (Note-taking) และการเขียนตามคำบอกเฉพาะบางส่วนหรือเฉพาะคำที่เว้นว่าง (Partial or Cloze Dictation)

2.2.2 ความหมายทักษะการพูด

งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี (2548 : 3) ให้นิยามว่า การพูด คือการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงรวมทั้งกิริยาอาการ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้เกิดการตอบสนอง หรือคล้อยตาม

ไบเลย์ (Bailey, 2003 : 49-50) ได้กล่าวไว้ว่า หลายปีที่ผ่านมาการสอนพูดเกี่ยวข้องกับการให้เด็กว่าตามหรือท่องจำบทสนทนาจากตำราเรียน ซึ่งแบบฝึกการพูดให้ผู้เรียนว่าตามได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับเสียงและรูปแบบของภาษาที่เรียน ผู้คนต่างคาดหวังที่จะเรียนพูดโดยการฝึกโครงสร้างไวยากรณ์และต่อมาก็ใช้โครงสร้างดังกล่าวในบทสนทนา ดังนั้นการสอนแบบกระทำให้เป็นนิสัย (Habit formation) จึงเป็นทฤษฎีพื้นฐานของการสอนแบบฟังพูด ดังนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องสร้างนิสัยที่ดี โดยบทเรียนจะเกี่ยวข้องกับการทำซ้ำ การพูดผิดจะได้รับการแก้ไขจากครูโดยเร็ว ดังนั้นการสอนพูดแบบนี้ จึงเป็นการสอนพูดแบบให้ว่าตามครู สอนกฎไวยากรณ์ การท่องจำบทสนทนา และการเรียนศัพท์ นอกจากนี้ ไบเลย์ (Bailey, 2003 : 54-56) ยังได้ให้ลักษณะของการสอนของการพูดไว้ดังนี้

1. ให้ความตระหนักในเรื่องความแตกต่างระหว่างบริบทของการเรียนเป็นภาษาที่สองหรือการเรียนเป็นภาษาต่างประเทศ
2. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฟังความคล่องแคล่วและความถูกต้อง
3. ให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่จะได้ฝึกพูดโดยใช้งานกลุ่มหรืองานคู่และจำกัดการพูดของครู
4. วางแผนภาระงานด้านการพูด ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการต่างๆ เช่น การทำให้กระจ่าง (clarifying), การยืนยัน (confirming) และการทำให้มั่นใจว่าคนอื่นเข้าใจความหมายของตน

5. ออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะและฝึกฝนในรูปของการพูดแบบกิจกรรมสัมพันธ์ (Transactional speech) และปฏิสัมพันธ์ (Interactional speech)

เฮดจ์ (Hedge, 2000 : 271) อธิบายเกี่ยวกับการสอนพูดไว้ในห้องเรียนไว้ว่า การพูดกับนักเรียนเกี่ยวกับภาษาพูด สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ จะสอนเกี่ยวกับสิ่งใดและในระดับมากน้อยแค่ไหน ที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการพูดภาษาอังกฤษ ในเรื่องดังกล่าวนี้ ครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถในด้านกลยุทธ์ (Strategic Competence) ในการใช้ภาษาด้วย เช่นจะสอนเกี่ยวกับเรื่องใดและสอนอย่างไร มีสิ่งทีถือว่าเป็นกลยุทธ์อย่างง่าย ซึ่งอาจจะสอนให้เห็นเด่นชัดต่อการเรียนในชั้นเริ่มต้นของการเรียนรู้ เช่น

- วิธีเริ่มสนทนาเพื่อที่จะได้ฝึกพูดกับผู้เรียนอื่นที่เป็นเจ้าของภาษา
- วิธีขอให้พูดซ้ำ การขอให้พูดช้าลง หรือการขอให้พูดให้กระจ่างขึ้น เพื่อที่จะมีความเข้าใจในสำเนาที่ได้รับ
- วิธีการตรวจสอบว่า คนอื่นมีความเข้าใจในสิ่งที่สนทนากัน เช่น OK? , Do you follow me?
- วิธีการรับข้อมูลเกี่ยวกับภาษา เช่น How do you pronounce this word? , How do you say that?

- วิธีการรักษาบทสนทนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น การใช้วลี Right? , Yes หรือ I see.

เตือนใจ เฉลิมกิจ (2545 : 57) ได้ให้ความหมายว่า การพูดเป็นทักษะที่สอนยาก เพราะผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเรื่ององค์ประกอบต่างๆ ของภาษาเป็นอย่างดี เพื่อที่จะพูดในสิ่งที่ต้องการสื่อได้ เช่น คำศัพท์ การออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ หัวข้อทางภาษา เป็นต้น

พรสวรรค์ สีสื่อ (2550 : 163) ได้ให้ความหมายว่า การพูด คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เป็นการสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต่างฝ่ายต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตัวเอง และต่างฝ่ายก็ต้องตีความสิ่งที่ตนเองได้ฟัง ดังนั้น จุดประสงค์ของทักษะการพูดคือ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ หลีกเลี่ยงการทำให้ผู้อื่นสับสนเนื่องจากการออกเสียงผิด ไวยากรณ์ผิด ใช้คำผิดหรือไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องพูดให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย

สรุปได้ว่า การพูด คือ การแสดงออกพฤติกรรมโดยใช้ถ้อยคำ การแสดงหรือการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดออกมาโดยอาศัยถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาท่าทาง ทำให้ผู้ฟังได้ยินและเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด จนสามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบให้ผู้พูดทราบจนเป็นที่เข้าใจกันได้

การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 55-56) ได้เสนอว่า ในการสอนทักษะการพูดนี้เน้นการพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการสื่อสารได้ และฝึกความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศ โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องออกเสียงชัดเหมือนชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ ในการสนทนา ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ และควรคำนึงว่าผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อความหมายหรือไม่ ถ้าผู้ฟังเข้าใจดีก็ถือว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ ถึงแม้ว่าจะพูดผิดไวยากรณ์หรือใช้ศัพท์ผิดก็ตาม ตัวอย่างจุดประสงค์ของทักษะพูดมีดังนี้คือ ฟังการสนทนาแล้วพูดออกความคิดเห็น พูดต่อหรือถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนทนา พูดออกคำสั่งได้ตามที่ต้องการ ตั้งคำถามหรืออภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน พูดหรืออ่านรายงานให้ผู้อื่นเข้าใจ พูดและสนทนาได้ตามความต้องการในชีวิตประจำวัน เช่น ให้เชิญเพื่อนไปงานเลี้ยงวันเกิด ให้สนทนาเกี่ยวกับการทำงานในระหว่างปิดเทอม ให้สัมภาษณ์เพื่อรับสมัครเข้าทำงาน ให้แสดงความคิดเห็นและขอความคิดเห็น

กุกยา แสงเดช (2548 : 136) ได้กล่าวว่า ในการสอนทักษะการพูดเบื้องต้น มุ่งเน้นให้ใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง สิ่งสำคัญ คือ ตัวครูผู้สอนจะต้องให้ความถูกต้องรูปแบบ เสียง ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ จึงเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามแบบหรือตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำไปสู่ขั้นการสอนพูดให้มีประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด การเตรียมกิจกรรมที่จะนำไปสู่กิจกรรมการสอนพูด ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และระดับภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูด ดังนี้

1. จัดบรรยากาศของห้องให้เอื้อต่อการเรียนภาษา และครูผู้สอนใช้ Classroom English Expression ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและเป็นตัวอย่างสำหรับการฝึก

2. ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ปัจจุบันนี้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาคงจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ในการฝึกการพูด ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกจุด ควรแก้ไขเฉพาะในขั้น Presentation ที่ต้องการความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) แต่ถ้าเป็นขั้น Practice ที่ต้องการฝึกความคล่องของการใช้ภาษา (Fluency) และข้อผิดพลาดนั้นไม่ได้มีผลต่อความเข้าใจภาษาก็คงไม่ต้องแก้ทันที ควรรอโอกาสที่เหมาะสมเพื่อมิให้ผู้เรียนเกิดความท้อถอยและขาดความเชื่อมั่น

4. ครูสอนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาให้พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมอ

5. การจัดกิจกรรมการฝึก ควรมีรูปแบบหลากหลาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา

6. การสอนภาษาควรสอนทักษะสัมพันธ์ หรืออย่างน้อยต้องสอนคู่กัน เช่น สอนทักษะการพูดคู่กับทักษะการฟัง เป็นต้น

7. การสอนทักษะการพูด ควรจัดกิจกรรมคู่ (Pair Work) ให้มาก เพราะการทำกิจกรรมคู่จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารและแสวงหาข้อมูลได้ดี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ขาดความเชื่อมั่นมีโอกาสแสดงออก

8. ควรชมเชยผู้เรียนให้กำลังใจบ่อยๆ เพราะเป็นแรงกระตุ้นที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน

9. การฝึกพูดเริ่มจากง่ายไปหายาก

2.2.3 แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) จะหมายถึงการสอนที่ใช้เทคนิคในการสอนหลายๆ แบบผสมกันไป โดยยึดหลักการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นหลักสำคัญ โดยนำการสอนแบบตรง การเลียนแบบ และการท่องจำเข้ามาแทรกในการฟัง บทฟัง และพูด และยังนำไวยากรณ์มาแทรกในการสอน มีการสรุปกฎเกณฑ์ โดยเน้นทักษะการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

การสอนเพื่อการสื่อสาร Communicative Language Teaching จัดเป็นแนวการสอน (Approach) มากกว่าวิธีสอน เพราะหมายถึงหลักการที่หลากหลาย ที่สะท้อนมุมมองในการสื่อสารและการเรียนภาษาซึ่งสามารถใช้สนับสนุนความหลากหลายของกระบวนการในชั้นเรียนได้ (Richard and Rogers, 2001 : 172) การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารดังนี้ (Hedge, 2000 : 46-55)

1. ความสามารถในการรู้ในภาษา (Linguistic Competence)
2. ความสามารถในการวินิจฉัยปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatic Competence)

3. ความสามารถในการเรียงถ้อยคำในภาษา (Discourse Competence)
4. ความสามารถในการกลยุทธ์ในการใช้ภาษา (Strategic Competence)
5. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

รายละเอียดของแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการด้านความรู้ในภาษา (Linguistic Competence) หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับลักษณะของตัวภาษา เช่น ความรู้ในด้านของการสะกด การออกเสียง คำศัพท์ การสร้างคำ โครงสร้างตามหลักไวยากรณ์ โครงสร้างประโยคและความหมายด้านภาษา

2. ความสามารถในการด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatic Competence) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาใน 2 ประการดังนี้

2.1 การรู้จักที่จะใช้ภาษาเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายหรือความต้องการ

2.2 การรู้จักที่จะปฏิบัติหรือแสดงออก โดยมีการใช้ภาษาตามความเหมาะสมกับบริบทของสังคม เช่น การใช้ภาษาอย่างสุภาพ การเลือกใช้รูปแบบของภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กับบุคคลที่มีบทบาทต่าง ๆ กัน หรือมีสถานะที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ในด้านสังคม (Sociolinguistic competence) ด้วยเช่นกัน

3. ความสามารถในการด้านการเรียงถ้อยคำในภาษา (Discourse Competence) เป็นความสามารถที่ผู้เรียนทำให้ถ้อยความทั้งในภาษาเขียน หรือบทสนทนา มีการเชื่อมโยงสอดคล้องกัน และสามารถเป็นที่เข้าใจได้

4. ความสามารถในการกลยุทธ์ในการใช้ภาษา (Strategic Competence) คานาลและสเวน (Canale and Swain, 1980 : 25 , cited in Hedge, 2000 : 52) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นความสามารถในการจัดการในเหตุการณ์สนทนาในชีวิตจริง และเป็นวิธีที่จะรักษาให้มีการเปิดช่องทางหรือโอกาสในการสนทนา ตัวอย่าง เช่น กลยุทธ์ในการใช้คำพูดมาชดเชยความรู้ของภาษาที่มีไม่เพียงพอหรือไม่แน่ใจ โดยการอธิบายใช้คำพูดที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการลดรูป (Reduction strategy) โดยหลีกเลี่ยงที่จะใช้รูปแบบภาษาที่ผู้พูดไม่มีความแน่ใจและเลือกใช้คำอื่นมาทดแทน เช่น ใช้ Perhaps แทน “She might have...” หรือ “She could have...” หรือ “She must have...” เป็นต้น

5. ความคล่องแคล่ว (Fluency) ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถที่จะเชื่อมโยงหน่วยภาษาพูดเข้าด้วยกันด้วยความสะดวก ปราศจากความชักช้าที่ไม่เหมาะสม หรือลังเลโดยไม่มีขอบเขต นอกจากนี้จอห์นสัน (Johnson, 1979 , cited in Hedge, 2000 : 54) กล่าวว่า เป็นความสามารถที่จะโต้ตอบอย่างต่อเนื่องภายในบทสนทนาแต่ละบท สามารถที่จะเชื่อมคำ วลีของคำถาม สามารถที่จะออกเสียงด้วยการออกเสียงอย่างชัดเจน อีกทั้งเน้นหนัก เสียงสูงต่ำได้อย่างเหมาะสมและสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งที่กล่าวมานี้ได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์จริง (Real time)

สคูนธ์ สนิธพานนท์ และ คณะ (2545 : 263) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียนโดยจากการฟัง ไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจจดจำ แล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

ละเอียดยุทธศาสตร์ (2545 : 114-115) สรุปไว้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความสามารถในการสื่อสาร พร้อมทั้งได้เสนอองค์ประกอบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้น ควรจะต้องสอนดังนี้

1. ความรู้ความสามารถทางภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ ได้แก่ การใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน ซึ่งมีองค์ประกอบทางภาษาคือ เสียง ศัพท์ โครงสร้าง ซึ่งเป็นแกนในการสื่อความหมายในด้านทักษะการฟัง จะต้องเริ่มจากความสามารถในการจำแนกเสียงได้ไปจนถึงการฟังข้อความในระดับความเร็วปกติของเจ้าของภาษาได้เข้าใจ ในด้านทักษะการพูด จะต้องออกเสียงได้ถูกต้องและสนทนาโต้ตอบด้วยสำเนียงและจังหวะที่เจ้าของภาษาพอจะเข้าใจได้ ในด้านการอ่านจะต้องรู้จักกลไกการอ่านและสามารถอ่านเพื่อเข้าใจได้และในด้านทักษะการเขียน จะต้องรู้จักกลไกในการเขียนคือการสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเรียบเรียงประโยคและการใช้คำเชื่อมความหมาย ตลอดจนการเขียนข้อความในลักษณะต่างๆ ได้

2. ความสามารถทางภาษาศาสตร์กับสังคมที่จะใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติของสังคม มีความรู้เกี่ยวกับระดับของภาษาที่ใช้ในกลุ่มสังคมวัฒนธรรม สามารถเลือกใช้ภาษาได้เหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ซึ่งแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ ได้ เช่น รู้ว่าจะต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ หรือระดับของภาษาให้ถูกต้องกับบุคคล และกาลเทศะ

3. ความสามารถในการใช้คำเชื่อม ความสัมพันธ์ของข้อความ คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ระเบียบวิธีสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคตามหลักภาษา โดยใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ในการเรียบเรียงประโยค เพื่อเชื่อมโยงความหมายทางภาษาได้อย่างถูกต้อง

4. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะภาษาที่มีแนวโน้มจะเกิดซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเดาความหมายจากบริบทต่างๆ (Contexts) ได้ถูกต้องตามรูปลักษณะภาษาซึ่งแยกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปลักษณะที่จำเป็นและไม่จำเป็น

5. สมรรถภาพในการประยุกต์ใช้หรือยุทธศาสตร์ในการสื่อสาร (Pragmatic competence or strategic competence of communication) คือ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ด้วยวิธีการหลีกเลี่ยงการใช้รูปแบบลักษณะภาษาที่ยังไม่ชำนาญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 133) ได้กล่าวว่า ในชีวิตจริง ผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและนำภาษาที่คุ้นชินไปใช้ได้ ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่าความรู้ความเข้าใจภาษาเท่านั้น อาจจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดก็ต้องสามารถนำความรู้ในการใช้ประโยคไปใช้เป็นปกตินิสัยได้ ตามโอกาสต่างๆ ของการสื่อสาร แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามคำจำกัดความที่ บราวน์ (Brown, 1993 ; อ้างถึงใน ละเอียดยุทธศาสตร์, 2544 : 111) เสนอไว้มีลักษณะ 4 ประการ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. เป้าหมายของการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์

2. เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริง ตามหน้าที่ภาษาและการปฏิบัติจริงโดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษาไม่ใช่

เป้าหมายหลักแต่ตัวรูปแบบเฉพาะของภาษาต่างหากที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

3. ความคล่องแคล่วและความถูกต้องเป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสารหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจมีความสำคัญมากกว่าความถูกต้องเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีความหมาย

4. ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน

บ็อง ออร์ พานทอง (2541 : 36) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีพื้นฐานมาจากความเชื่อว่าภาษาไม่ใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ประกอบไปด้วยไวยากรณ์โครงสร้างภาษา และเสียงเท่านั้น แต่ภาษาคือระบบที่ใช้เพื่อการสื่อสารหรือสื่อความหมายระหว่างกัน ดังนั้นการสอนภาษาจึงควรคำนึงถึงการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อความหมายได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะมีรูปแบบภาษาต่างกันไป เช่น การพูดคุยทั่วไป การทักทาย การขออนุญาต เป็นต้น ซึ่งการใช้ภาษาแต่ละสถานการณ์จะต้องให้ถูกต้อง เหมาะสมตามสภาพสังคม มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นแนวการสอนภาษาวิธีการนี้ จึงต้องมีองค์ประกอบอีกหลายประการที่จะต้องเสริมให้เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการสื่อสาร องค์ประกอบเหล่านั้น ได้แก่

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical competence) หมายถึงความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2. ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำและโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทาง และข้อมูลต่างๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (Discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (Grammatical form) กับความหมาย (Meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่น การใช้ภาษา ท่าทาง (Body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลเชษฐ สุทธิดี (2544 : 52-54) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่เน้นการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน โรงเรียนแห่งหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า การเรียนแบบร่วมมือที่เน้นการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เรียนทักษะการพูดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น มีความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และความร่วมมือในการทำงาน

กรณีการ์ กาญจันดา (2557 : 22-23) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 คน ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนโดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 5 แผน งานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย คือ กิจกรรมบทบาทสมมติ แบบสอปลั้มภาษา และแบบวัดแรงจูงใจ และผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการฟัง พูด ภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 60 หลังการเรียน โดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และนักเรียนมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้นหลังการเรียนโดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ประทีป เสริมสำราญ (2547 : 99-112) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จังหวัดนครราชสีมา จำนวนนักเรียน 31 คน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้เกม จำนวน 3 แผน และแบบประเมินทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยประเมินตามสภาพจริง ผลของการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้เกม ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน มีความสุขกับการเรียน และมีพัฒนาการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงขึ้น

กาญจนา มานิตย์ (2547 : 79-80) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาอุดม ตำบลไผ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวนนักเรียน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินระดับความสามารถทักษะการพูดภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ผลจากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เกม ส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาระดับความสามารถทักษะทางการพูดภาษาอังกฤษ ในด้านความคล่องแคล่ว สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ การออกเสียงถูกต้องชัดเจนอยู่ในระดับดี มีความสนใจความกระตือรือร้น ความตั้งใจในการประกอบกิจกรรม มีความพยายามที่จะสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดและท่าทาง และความพยายามที่จะไม่ใช้ภาษาไทยในห้องเรียน

รมย์ยาภรณ์ สุขเกษม (2554 : 72-76) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นการฟัง-พูดและการเสริมแรงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 43 คน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่เน้นการฟัง-พูด และการเสริมแรงบวก และเพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่เน้นการ

ฟัง-พูด และการเสริมแรงบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่เน้นการฟัง-พูด และการเสริมแรงบวกมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

วราพรรณ จิตรรัมย์ (2559 : 94-97) วิจัยเกี่ยวกับผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT กับนักเรียนจำนวน 38 คน การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ รวมถึง การศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT และท้ายสุดเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.34/76.32 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT มีค่าเท่ากับ 0.5824 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางพัฒนาการการเรียนรู้เท่ากับ 0.5824 หรือคิดเป็น ร้อยละ 58.24 และท้ายสุดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เทคนิค CLT มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ชอย (Choi, 2000: 2838-A) ได้ศึกษาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูในประเทศเกาหลีจำนวน 110 คน เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้เกมและเพลงเป็นการจูงใจในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการปรากฏว่า เกมและเพลงสามารถเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสื่อสาร ได้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะอย่างผสมผสานกลมกลืนเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการเรียนการสอนที่ใช้ได้ทั้งเรียนรู้เชิงสื่อสารและเรียนรู้ไวยากรณ์ไปพร้อมๆ กัน

โอเจดา (Ojeda. 2005 : 2969-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้เกมในการจัดการเรียนการสอนกับการใช้วิธี และเทคนิคการสอนแบบเดิมๆ โดยได้นำเกมเข้ามาใช้ในลักษณะของการจัดการสอนแบบเน้นภาระงาน และใช้ Communicative Approach ร่วมด้วย โดยใช้สอนในรายวิชาภาษาสเปนเบื้องต้น 2 ในการสอน (กลุ่มแรกเป็นกลุ่มทดลอง ส่วนอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม) ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า มีเกมหนึ่งที่ทำให้ สมมติฐานเป็นจริง กล่าวคือ ผู้เรียนที่ได้เรียนและเล่นเกม คำศัพท์จะมีแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเดิม ๆ ซึ่งการใช้เกมประกอบการ

จัดการเรียนการสอนนั้นเกมสามารถเสริมสร้างบรรยากาศอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการทำงาน หรือกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นสังคมนระหว่างผู้เรียน เพื่อนร่วมชั้น

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1981) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถด้านไวยากรณ์ให้เข้ากับ ยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ในชีวิตจริง ผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้ได้

เซวิกนอน (Savignon, 1983 : 23-24) ได้สรุปหลักสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. การใช้ภาษาเป็นไปอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นโอกาสให้ผู้เรียนใช้วิธีหลากหลาย ในการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อสื่อความหมาย
2. การใช้ภาษาประกอบด้วยความสามารถหลายอย่างภายใต้โครงสร้างทางการสื่อสารในวงกว้าง (Abroad Communication Framework) โดยธรรมชาติแล้วความสามารถในการสื่อสารขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ร่วมสนทนา สถานการณ์และเป้าหมายของการสื่อสาร
3. การเรียนภาษาที่สองจะคล้ายกับการเรียนภาษาแม่ เริ่มจากการที่ผู้เรียนต้องมีความต้องการและสนใจที่จะเรียน
4. การวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาสื่อสำหรับการเรียนการสอน
5. ในขั้นตอนการฝึก ควรฝึกการสื่อความหมายเป็นประโยคหรือเป็นกลุ่มคำ ในขั้นตอนการนำไปใช้ควรจะเริ่มจากการที่สื่อความหมายได้ โดยไม่เน้นเรื่องความถูกต้องเหมือนขั้นตอนแรก
6. ผู้สอนทำหน้าที่หลากหลายบทบาท เพื่อจัดเตรียมให้ผู้เรียนได้แสดง ได้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทที่ต่างกัน

เอสโคลา (Escola, 1980 : 1985-1986-A) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้แบบทดสอบ Modern Language Association-Cooperative Language Test โดยเปรียบเทียบผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชาวเยอรมัน ระดับ 2 และระดับ 4 ซึ่งกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมลรัฐแมริแลนด์ จำนวน 61 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะทางการฟัง-พูด โดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่าความสามารถของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พัฒนาการด้านการฟัง-พูด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดมากขึ้น

เดบรีเซย์ (Dabrisay, 1982: 76-84) ได้ศึกษาการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในมหาวิทยาลัยออตตาวา ประเทศแคนาดา โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ได้รับการฝึกทักษะการรับรู้ในระดับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Discourse

Level) เป็นสถานการณ์ที่ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งมี 3 แบบ คือ 1) สัมภาษณ์เจ้าของภาษาให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 4 นาที 2) บรรยายลักษณะของผู้แสดงในขณะที่ยู่การแสดง และ 3) พูดในหัวข้อที่กำหนดภายในเวลา 3 นาที ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ฝึกทักษะการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนที่ฝึกโดยไม่ใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี